

STANOVISKO

Podzimní balíček evropského semestru, včetně Roční analýzy růstu pro rok 2018 (KOM(2017)690) 4. 12. 2017

Z řady dokumentů, mezi něž patří Roční analýza růstu 2018, Zpráva mechanismu varování, návrh Společné zprávy o zaměstnanosti, návrh nových hlavních směrů politik zaměstnanosti, doporučení pro eurozónu, stanoviska k rozpočtovým plánům zemí eurozóny a sdělení k nastavení fiskální politiky v eurozóně, jsme se zaměřili na Roční analýzu růstu 2018 (Annual Growth Survey 2018).

Hospodářská komora sdílí optimistický výhled vývoje evropské ekonomiky v roce 2018. Podle naší Komorové národohospodářské predikce a dle výsledků šetření, kterými přispíváme mimo jiné do European Economic Survey (EUROCHAMBRES) nebo do EU Craft and SME Barometer (UEAPME), bude ekonomický vývoj v České republice v letech 2017 a 2018 velice příznivý.

Hlavním faktorem růstu zůstává ekonomické oživení v eurozóně, které zvyšuje zahraniční poptávku, soukromé investice firem a tato dynamika se přenáší také v podobě silné poptávky firem po zaměstnancích do vývoje na českém trhu práce, a tím kladně ovlivňuje domácí poptávku. Očekáváme, že reálný růst HDP v roce 2017 bude velmi příznivý a bude činit 4,5 %. K výsledku přispěje především spotřeba domácností a zahraniční obchod. Významnou měrou budou k růstu přispívat také investice a kladný bude i příspěvek spotřeby vlády. Nominální růst bude výrazně vyšší, protože ke konci roku 2017 pravděpodobně ještě zaznamenejeme růst cen produkce, přičemž vliv zde mají dvě podnikateli nejintenzivněji vnímané překážky rozvoje podnikání – nedostatek kvalifikované pracovní síly a s tím spojené rostoucí náklady na pracovní sílu.

I vzhledem k situaci na trhu práce budou firmy (především ty velké) v příštím roce výrazněji než letos investovat, a to především do nových technologií a do robotizace. Domácí poptávka tak i díky tomu bude robustní a dominantní. Růstový trend české ekonomiky by měl pokračovat i v příštím roce, i když spíše méně než letos. Reálný růst HDP odhadujeme na 3,6 %, celkově to ale znamená výrazně příznivý ekonomický vývoj. Růst české ekonomiky bude vyšší než růst potenciálního produktu (zůstane kladná produkční mezera), příznivě poroste produktivita, za čímž bude stát vysoká investiční aktivita firem. Česká ekonomika bude opět pokračovat v konvergenci k vyspělým zemím eurozóny.

Co se týká spotřeby vlády, nepředpokládáme významnější odchylky oproti plánovanému rozpočtu na rok 2018. Zhoršení fiskální pozice rovněž nepředpokládáme, nedomníváme se, že by ji měl nástup nové vlády jakkoliv ohrozit, naopak předpokládáme celkově přinejmenším stejný stav či zlepšení.

Rizika pro růst HDP vidíme jako zhruba vyrovnaná. Navíc díky uklidnění situace v eurozóně jak z pohledu výsledků dosavadních voleb v klíčových zemích, tak i z pohledu dalších rizik (italské banky, brexit) se situace zklidňuje. To zlepšuje očekávání ekonomických subjektů (domácností, firem), což pak následně podporuje jejich ochotu spotřebovávat či investovat.

Souhlasíme s potřebou zachování tohoto pozitivního trendu aktivní a zodpovědnou fiskální politikou a zdůrazňujeme potřebu důsledné realizace nezbytných strukturálních reforem pro posílení odolnosti evropské ekonomiky. Největší riziko současné situace evropské ekonomiky vidíme ve stále slabé investiční aktivitě, a to jak vlád členských států, tak i soukromého kapitálu. Bez cílených investic zaměřených na slabá místa ekonomik členských států, jako je infrastruktura, školství, zdravotnictví, věda a výzkum a digitalizace, nebude možné v budoucnu udržet stávající růst HDP.

Souhlasíme s potřebou zabránit vytváření bublin v důsledku neefektivního vynakládání zdrojů, ale postrádáme přesnější definici nástrojů, kterými toho chce EK dosáhnout. Pouhé konstatování potřeby silnějšího mikro a makro preventivního dohledu je podle našeho názoru příliš obecné, protože nezmiňuje jeho dimenzi.

Pro ČR mohou být důležité závěry EK, že silnější a účinnější veřejné instituce jsou zásadní pro budování odolné ekonomické struktury posilující růst a investice. Čerpání EFSI ukazuje, že státy, kde je silnější koordinace a plánovací struktury, dokáží lépe čerpat prostředky z tohoto zdroje, protože mají již připravené investiční projekty. Považujeme rovněž za správné zdůraznit, že tyto struktury nesmí přinášet zvýšenou administrativní zátěž.

Stanovisko EK, že investice, které posilují udržitelnost životního prostředí, mají potenciál posílit produktivitu v celé ekonomice zvýšenou efektivitou v čerpání zdrojů, se nám jeví spíše jako idealizované přání než racionální očekávání. Ekologické náklady totiž obecně zvyšují celkové náklady, a tím zhoršují konkurenceschopnost evropského průmyslu vůči zemím, která tato přísná ekologická kritéria nedodržují.

Doporučujeme, aby v rámcové pozici zazněla potřeba efektivnějšího využití Programu na podporu strukturálních reforem, kde Česká republika čerpá prostředky na reformu železniční dopravy, což nepovažujeme za zcela adekvátní. Zdá se, že účelnější by bylo využití těchto prostředků pro zlepšení veřejné správy, e-government, přípravu důchodové reformy apod.

Nemůžeme rovněž jednoznačně souhlasit s tím, že jednotný trh je hlavním nástrojem konvergence, protože přes silný hospodářský růst v ČR v posledních letech je konvergence v reálných mzdách stále velmi pomalá. Jednotný trh tak podle našeho názoru přispěl hlavně vyspělým zemím k tomu, aby optimalizovaly náklady svých investic díky nižším mzdovým nákladům v nově přistoupivších zemích.

Souhlasíme s potřebou zapojení sociálních partnerů do reformního procesu, ale požadujeme, aby sociální partnerství bylo chápáno v jeho širším pojetí, tedy včetně všech reprezentativních hospodářských partnerů, konkrétně i Hospodářské komory ČR.

Pokud jde o pracovní trh, naše podniky uvádějí již třetí rok po sobě jako hlavní překážku svého rozvoje nedostatek kvalifikovaných pracovních sil. Tento faktor meziročně výrazně stoupl na významu napříč celou EU. Považujeme proto prosazení flexibility pracovního trhu za jeden z nástrojů, jak účelněji redistribuovat pracovní síly tam, kde je jich nejvíce zapotřebí. Na rozdíl od EK jsme však přesvědčeni, že jde o národní kompetenci, protože podmínky a situace na

pracovním trhu se liší mezi jednotlivými členskými zeměmi a je zde přirozený prostor pro uplatnění principu subsidiarity. Proto nepovažujeme za užitečné vytvářet další společnou instituci Evropský úřad práce, jak navrhuje EK. Vytvoření nové instituce jde navíc zcela proti snaze snižovat administrativní zátěž.

Podporujeme návrhy na zlepšení učňovského a odborného vzdělání a posílení učení v pracovním procesu prostřednictvím kvalitního učňovského školství. Požadujeme, aby na tyto cíle byly věnovány adekvátní prostředky.

Podle našeho názoru jsou požadavky na podporu inovativních forem zaměstnání při zachování odpovídající jistoty pracovního místa a dosažitelné sociální ochrany ve značném rozporu a bylo by potřeba, aby EK definovala nebo aspoň naznačila, jakými nástroji je tohoto cíle možné dosáhnout.

Plně podporujeme požadavek, aby došlo ke snížení daňových, potažmo odvodových nákladů práce. Přes naše opakované požadavky k tomu zatím naše vláda nepřistoupila.

Ohledně zapojení imigrantů do zaměstnání bychom uvítali, kdyby EK uvedla statistická data, jak se toto zapojení uskutečňuje v těch zemích, které přijaly největší počty imigrantů, a s jakými problémy se tyto země v tomto kontextu setkávají.

Co se týká výrobků a služeb budoucnosti, měli bychom výhradu ke konstatování, že budoucnost evropského průmyslu závisí mimo jiné na dekarbonizaci. Zatímco souhlasíme s tím, že tato budoucnost závisí na schopnosti adaptace a inovací v nových technologiích a digitalizaci, dekarbonizace nutná z hlediska ochrany životního prostředí pro budoucí generace bude znamenat výrazné zvýšení nákladů produkce evropského průmyslu.

Rámcová pozice by měla podpořit rozvoj služeb pro podnikání v ČR, které jsou podle našeho hodnocení stále na nedostatečné úrovni ve srovnání s vyspělými zeměmi.

EK často používá výrazu „adekvátní“, aniž by jej blíže definovala. Stejně je tomu u prosazování spotřebitelských práv a legislativy u bezpečnosti výrobků, aby nedošlo ke zneužívání těchto práv v neprospěch podniků.

Pokud jde o snižování restrikcí na trhu se službami včetně sdílené ekonomiky, souhlasíme, že to povede k silnější konkurenci, vyšší produktivitě a většímu výběru pro spotřebitele a zároveň to přinese více pracovních míst pro mladé kvalifikované pracovníky. Nicméně jsme svědky toho, že se členské státy, zejména ty s vyššími mzdovými náklady, brání takovéto konkurenci (zejména z nových členských zemí) a pod různými záminkami prosazují ochranná opatření.

Souhlasíme s tím, že fiskální politika by měla být ušita na míru každého členského státu. S ohledem na zdravou rozpočtovou situaci ČR nepředpokládáme, že by bylo nutné přijímat robustní opatření k vyrovnání výdajové a příjmové stránky rozpočtu. Přesto jsme toho názoru, že příznivý ekonomický vývoj vytváří dobrý předpoklad k tomu, aby celkový rozpočet byl minimálně vyrovnaný, a pokud je plánován schodek rozpočtu, tak pouze v tom případě, že dojde k výraznému navýšení investiční aktivity.

STANOVISKO

Podporujeme rovněž požadavek na zavedení sledování spotřeby (spending reviews) jako nástroje pro zodpovědnou fiskální politiku.

Závěrem Hospodářská komora doporučuje, aby se zásady, které jsou uváděny v Roční analýze růstu 2018, promítly do tvorby nového Národního programu reforem pro rok 2018.